

FŐVÁROSI OPERETTSZÍNHÁZ. Roxy Hart és az ügyvéd (Galambos Erzsi és Harsányi Frigyes) (Fotó: MTI — Horváth Éva)

SZÍNHÁZI LEVÉL

CHICAGO — HÁROMSZOR

Rövid időn belül három színházban került színre egy világhíró amerikai musical, a Chicago, amelyet a nagy sikerű szerzőtrío, *John Kander, Fred Ebb* és *Bob Fosse* formált színpadi látványossággá, olyan művészi pontossággal, amely minden előadást eleve befolyásol, meghatároz. Olyan játék ez, mint egy pontosan kidolgozott, a gépállásokat, közelítéseket, hangsúlyokat is meghatározó filmforgatókönyv.

Az alapsituáció eleve biztosítja az attraktivitás színpadi lehetőségét. Persze, ravasz, színpadi látomás-ként. Látszólag egymást kizáró motívumokat kapcsol össze: a börtönélet, a tárgyalások, hétköznapi

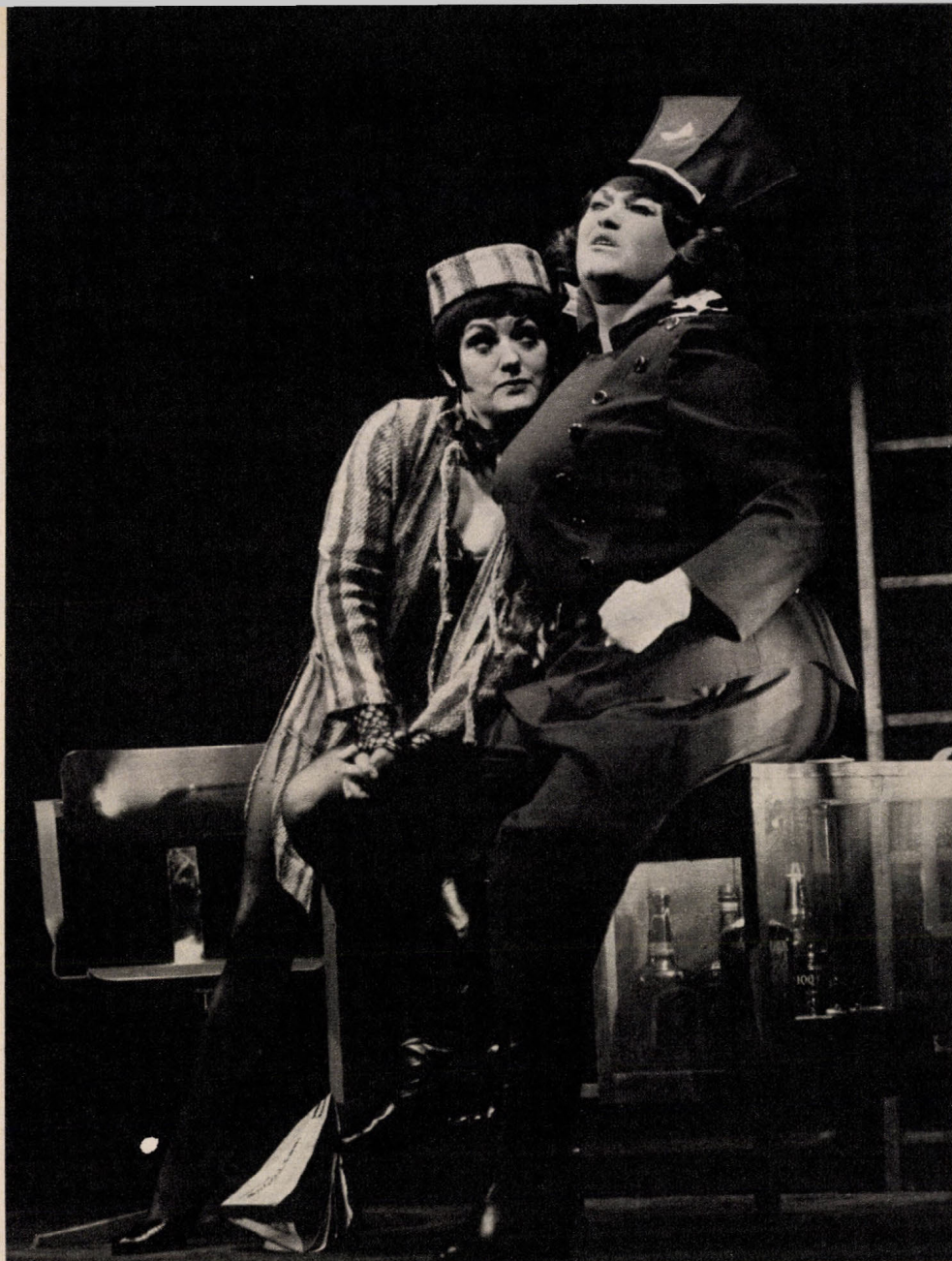
veszekedések, köznapi jelentéktelenségek és a nyilvánosság számára érdekeltenek látszó epizódok mintegy háttérből követik a színpad előterében zajló nagy hatású produkciókat. Az álmok, a fantázia és a realitás úgy keveredik ebben a világban, ahogy azt csak a színpad teszi lehetőséggé, hiszen a kiindulópont, hogy egy harmadrangú kóristalány megöli szeretőjét, s börtönbe kerül, ott áll az akasztófa árnyékában, eladdig, míg egy gátlástalan védőügyvéd felvállalja az ügyet, a kóristalányt és önmagát egyaránt híressé teszi, a nyilvánosság fényébe emeli. A „publicity” segítségével befolyásolja az esküdtszéket,

a közvéleményt, s a mindenkori nézőteret. Sok mindent feltámaszt a két világháború közti Chicago és az amerikai életforma valóságából ez a produkció, de ne tévesszen meg bennünket egy pillanatra sem a mondanivaló számos társadalomkritikai hangsúlya. Itt minden a színpadi hitelenség, a színpadi igazság, a színpadi élet szolgálatában áll. A szerzők több világsikerrel kipróbálták már a hatáskeltés eszközeit. Tudják, hogy ehhez a stílushoz nemcsak a revűszerűség nagyvonalúsága, színessége szükségeltetik, hanem a borzalmak, borzongások jó arányérzékkel történő adagolása. De azt is érzik, meddig mehetnek

el a végletek meredélyein. Úgy motiválják a cselekményt, hogy az iszonyat epizódjai mintegy háttéranyagként és gyűelegyként magas hőfokon szuggérálják Chicago nyers és kegyetlen világát, a börtönélet retteneteit, de sosem adnak többet, mint amennyi a látványosságszervezéshez szükséges. Ugyanis, mint a többi sikeres amerikai musical, a Chicago is tökéletesen ötvözi a különféle színházi elemeket, a dal, a szöveg, a tánc, a próza, a zene nem választható el egymástól, tökéletes egységben szólal meg, éppen ezért a játék hangulatát, a cselekmény lendületét, a színpad akkor tudja igazán visszaadni, ha minden elem állandóan egymásba játszva, egymást folytatva, szervesen szolgálja a produkciót.

Három közelítésben láthattuk a Chicagót az elmúlt hetekben. A bemutatók sorát a Fővárosi Operettszínház nyitotta meg, *Seregi László* rendezésében, *Galambos Erzsivel, Felföldi Anikóval, Harsányi Frigyes* a főszerepekben. *Seregi* érzi a műfaj lehetőségeit, és egy hatásos, csillogó előadást szervezett. *Bogár Richárd* koreográfiája lehetővé tette, hogy a revüelemek és a sokkírozó hatású, drámai töménységű cselekményvonal jól olvadjon egységbe. *Csányi Árpád* díszletei a csillogó, mondhatni vásárián hatásos stílusvilágot közvetítik, a két főszereplő, *Galambos Erzsi* (Roxy Hart szerepében) és *Felföldi Anikó* pedig mint a vetélytárs *Velma Kelly*, ismét alkalmat kaptak arra, hogy kivételes tánctudásukat, színpadérzéküket, énekesi kvalitásaikat érvényesíthessék. *Harsányi Frigyes* alakításában érvényre jut az üzleties közvéleményformálás profi művésze. A színész még azt is érzékeltetni tudja, hogy nemcsak az ötleteknek, hanem a külsőségeknek is milyen szerepe van a sajátó, a nyilvánosság formálásában, a fordulatok mesterséges irányításában.

A kaposvári Chicago rendezője, *Ascher Tamás* nem annyira a külsődleges attraktivitásra, inkább az attrakció szerkezetének leleplezésére, átvilágítására, a színpadi masinéria titkainak felmutatására törekedett. A főoglárnő (*Lázár Kati*) nyilvánosházi madame, a két sztár, *Csákányi Eszter* és *Básti Juli* is afféle jelentéktelen, jellegtelen személyiség, akiből az ügyvéd, a menedzserek és

PÉCSI NEMZETI SZÍNHÁZ. Velma Kelly és Morton mama (Vári Éva és Péter Gizi)

KAPOSVÁRI CSIKY GERGELY SZÍNHÁZ. Roxy és Velma (Csákányi Eszter és Básti Juli)

a közvélemény csinál csak sztárt, önmaga szórakoztatására és hatalmának érzékeltetésére.

A Pécsi Nemzeti Színházban a koreográfus-rendező, *Tóth Sándor* eleve a tánc, a zene középpontba állításával formálta meg a színpadi világot, *Molnár Gál Péter* társrendezővel és *Menczel Róbert* mesterien funkcionáló díszletében. Úgy éltek a tánc, a világítás, a játéktér bejátszásának megannyi lehetőségével, hogy ebben a színpadi világban minden pillanatnak és minden térformáló elemnek szerepe volt, és minden hatáselem a zenedráma hatásosságának érvényesülését szolgálta. Ebben a produkcióban élt legjobban talán a konferanszié (*Bárány Frigyes* alakításában), és ragyogó humorral ábrázolta a börtönfelügyelőnök alakját *Péter Gizi*. Az ügyvéd *Mester István*, mint valami hódító bonviván forgatta, kábitotta, kápráztatta el a partnereket és forgatta meg a szereplőket. Nagyon érdekes tanulmányt lehetne írni egy figura háromféle megközelítéséről. Amos Hart, a slemil kisember alakja a pesti produkcióban *Hadics László* alakításában szánandó, butácska, öreges rezignáltsággal jelent meg, Kaposvárott *Koltai Róbert* inkább jámbor jóembernek ábrázolta, aki hagyja, hogy kijátsszák, kihasználják, Pécsen *Vajek Róbert* pedig gyanútlan, élettapasztalat nélküli, gyermeketeg fiatalembernek ábrázolja, aki beleszédül a titokzatos, fantasztikus történetbe. *Prekop Gabriella* fordítását játsszák mindent. A versek fordításában *G. Dénes György* és *Eörsi István* versenyez egymással. Az előbbi szövegét Pesten hallottuk, az utóbbit Pécsen és Kaposváron. Számunkra mindkét változat elfogadhatóan hangzik.

Három előadás, három közelítésben. Háromszor kaptunk leckét arról, hogy a musical iránti igény nem csökkent, sőt növekedett. Talán ez a három produkció segíti majd a magyar musical döcögő szekerének előbbrejutását is.

Illés Jenő